

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D. a soudců JUDr. Petra Černého, Ph.D. a Mgr. Václava Trajera v právní věci **navrhovatele: Sdružení nezávislých kandidátů – ZMĚNA PRO PŘESTANOV**, jednajícího Bc. M. D., bytem „X“, a **dalších účastníků řízení: 1) Magistrátu města Ústí nad Labem**, se sídlem v Ústí nad Labem, ul. Velká Hradební č. p. 2336/8, PSČ 401 00, **2) SNK Evropští demokraté**, se sídlem v Praze 10, ul. Pöslova č. p. 1932/5, PSČ 106 00, **v řízení o návrhu na voleb a hlasování do zastupitelstva obce Přestanov konaných ve dnech 10. a 11. října 2014,**

t a k t o :

- I. Návrh na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva obce Přestanov konaných ve dnech 10. a 11. října se **zamítá**.
- II. Návrh na vyslovení neplatnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva obce Přestanov konaných ve dnech 10. a 11. října se **zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným Krajskému soudu v Ústí nad Labem dne 20. 10. 2014 se navrhovatel domáhal vyslovení neplatnosti voleb a neplatnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva obce Přestanov konaných ve dnech 10. a 11. října 2014.

Navrhovatel v návrhu uvedl, že volební stížnost podal s ohledem na skutečnost, že volební strana SNK Evropští demokraté měla na kandidátce M. H., který byl více jak jeden a půl měsíce před volbami mrtvý, a proto došlo k porušení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), neboť dotyčný byl nevolitelným smyslu volebního zákona. K tomu doplnil, že volební strana SNK Evropští demokraté podala kandidátní listinu pro předmětné komunální volby, kde na seznamu byl veden M. H., přičemž dne 22. 8. 2014 bylo na úřední desce Obecního úřadu v Přestanově vyvěšeno rozhodnutí, jímž byla provedena registrace kandidátní listiny volební strany SNK Evropští demokraté. M. H. ovšem dne 25. 8. 2014, tedy více jak měsíc a půl před konáním voleb zemřel, přesto volební strana SNK Evropští

demokraté, která o úmrtí věděla, jej ponechala na své kandidátní listině a o jeho nevolitelnosti nebyli hlasující v dotyčných volbách informováni ve volební místnosti Obecního úřadu v Přestanově. O nastalé změně na kandidátce volební strany SNK Evropští demokraté nebyl informován registrační úřad, který tak nemohl poskytnout občanům informace o úmrtí M. H. V daném případě tak byla deformována vůle voličů ve vztahu ke konkrétnímu kandidátovi, když ze zápisu výsledku voleb ze dne 11. 10. 2014 vyplynulo, že hlasy určené tomuto nevolitelnému kandidátovi byly započítány, čímž byl porušen volební zákon. V této souvislosti navrhovatel připustil, že po registraci kandidátních listin již sice není možno rozhodnout o škrtnutí kandidáta, avšak současně platí, že kandidát, který přestal splňovat podmínky volitelnosti, nemůže být zvolen členem zastupitelstva. Dle navrhovatele by mezera v zákoně měla být překlenuta postupem per analogiam legis, a to aplikací ust. § 25 odst. 5 volebního zákona. V daném případě by proto při zjišťování výsledků voleb nemělo být přihlíženo k hlasům odevzdaným pro M. H. a současně by měl být snížen počet kandidátů volební strany SNK Evropští demokraté. Jelikož volební zákon hovoří o registraci kandidátních listin jako celku a nikoli o registraci jednotlivých kandidátů, měl by soud případně rozhodnout o vyškrtnutí celé kandidátní listiny volební strany SNK Evropští demokraté. Z tohoto důvodu by mělo dojít k přepočítání odevzdaných hlasů a mělo by se nepřihlížet k hlasům pro nevolitelného kandidáta M. H.

Dále navrhovatel namítl, že bylo zjištěno, že při sčítání hlasů bylo přihlíženo k preferenčním hlasům ve volené straně tak, že preferenční hlas voleného kandidáta byl spočítán a ještě byl započítán hlas za stranu, z čehož vyplývá, že jeden volič tímto sčítáním hlasů dal dva hlasy jednomu kandidátovi na jednom hlasovacím lístku. Tímto sčítáním hlasů došlo k porušení volebního zákona takovým způsobem, že ovlivnil výsledky voleb, a proto navrhovatel žádá přepočítání hlasů ve volebním okrsku v obci Přestanov.

Magistrát města Ústí nad Labem, jakožto další účastník řízení ad 1), k předmětnému návrhu ve vyjádření ze dne 23. 10. 2014 uvedl, že volební zákon výslovně neupravuje, jak by měly volební komise a další volební orgány postupovat zejména při sčítání hlasů v případě, kdy některý z kandidátů volební strany před volbami zemřel. Tato skutečnost byla přinejmenším v dané obci známa, nicméně volební strana SNK Evropští demokraté kandidaturu zesnulého kandidáta neodvolala. Dosavadní přístup volebních orgánů vychází ze stanoviska Ministerstva vnitra a je takový, že sama skutečnost smrti kandidáta nemá vliv na možnost jeho uvedení na kandidátce a na způsob počítání hlasů pro tuto stranu. Obecní úřad v Přestanově měl informaci o úmrtí M. H. pouze od jeho manželky, která oznámila, že zemřel v zahraničí. Matriční úřad v Chabařovicích zaslal žádost o zápis úmrtí ke Zvláštnímu matričnímu úřadu v Brně dne 24. 9. 2014, přičemž tento zápis byl proveden dne 22. 10. 2014. Z tohoto je tedy patrné, že v době voleb byl M. H. veden v evidenci obyvatel stále jako živý. Obecní úřad v Přestanově byl nejméně dvakrát ubezpečen o tom, že je zapotřebí v dané věci postupovat dle stanoviska Ministerstva vnitra, a proto výsledky hlasování počítal s tezí, že kandidátka volební strany Evropští demokraté má počet kandidátů takový, jaký byl v kandidátce uveden, když v dané věci nemohl postupovat jinak. Ke způsobu počítání hlasů pak poznamenal, že navrhovatel měl v okrskové volební komisi svého zástupce, a to Z. V., která se výpočtu hlasování zúčastnila a jako správný jej podepsala. Z výše uvedených důvodů proto další účastník řízení ad 1) s předmětným návrhem nesouhlasí.

V následně učiněné replice k vyjádřením dalších účastníků řízení ad 1) a ad 2) navrhovatel setrval na svých tvrzeních obsažených ve volebním návrhu, který nadále

považoval za důvodný. Dále uvedl, že do kontextu řešeného problému spojeného s úmrtím M. H., kandidáta volební strany SNK Evropští demokraté, zapadá i činnost kandidátů této volební strany a dalších jejích příznivců (cca 30 osob), kteří uskutečnili dne 1. 11. 2014 protestní pochod po obci proti podání předmětného volebního návrhu k soudu a tito umístili hořící svíčku a kámen velikosti dlažební kostky, symbolizující výhrůžku, na schodiště domu, kde zmocněnec navrhovatele bydlí.

Podle ust. § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je volební zákon, podle jehož ust. § 60 odst. 1 podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Před přistoupením k vlastnímu meritornímu projednání podaného návrhu ve věci se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou dány nějaké překážky bránící o předmětném návrhu věcně rozhodnout. Dospěl přitom k závěru, že žádné takové překážky nejsou dány, neboť návrh byl podán v zákonné 10 denní lhůtě a navrhovatel byl k podání předmětného návrhu ve věci voleb aktivně legitimován, neboť byl volební stranou, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro předmětné volby do zastupitelstva obce Přestanov.

Podle ust. § 60 odst. 2 volebního zákona návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování.

Podle ust. § 60 odst. 3 návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.

Z předložené volební dokumentace soud zjistil, že ve volbách do zastupitelstva obce Přestanov byl za dalšího účastníka ad 2) zvolen zesnulý M. H., který obdržel 48 hlasů.

Členem zastupitelstva obce může být zvolen každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva. Voličem je pak mimo jiné občan obce za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který alespoň v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu (§ 5 odst. 1 a § 4 odst. 1 volebního zákona).

Podmínkou výkonu pasivního volebního práva určité osoby je její kandidatura za některou volební stranu, jejíž kandidátní listina je registrována registračním úřadem. Rozhodnutí o registraci je možné učinit pouze u té kandidátní listiny, která splňuje náležitosti podle zákona, jak vyplývá z ust. § 23 odst. 3 písm. a) volebního zákona. Registrační úřad je tedy povinen v rámci projednání kandidátní listiny také zkoumat, zdali kandidáti na ní uvedení splňují podmínky volitelnosti ke dni voleb do zastupitelstva obce, tedy mimo jiné i to, zda budou v této obci v den voleb přihlášení k trvalému pobytu. Ostatně i ve vlastnoručně podepsaném prohlášení, které se připojuje ke kandidátní listině, musí podle ust. § 22 odst. 3

věty první volebního zákona kandidát mimo jiné prohlásit, že mu nejsou známy překážky volitelnosti, popřípadě tyto překážky pominou ke dni voleb do zastupitelstva obce. Pokud pak registrační úřad dospěje k závěru, že kandidát nesplňuje podmínky volitelnosti, musí ve smyslu ustanovení § 23 odst. 2 písm. e) volebního zákona rozhodnout o jeho škrtnutí.

Po registraci kandidátní listiny volební zákon nedává již registračnímu úřadu oprávnění provádět jakékoliv změny na registrovaných kandidátních listinách. Z toho vyplývá, že úmrtím, k němuž došlo dne 25. 8. 2014, nemohl M. H., pozbýt svého postavení kandidáta zapsaného na registrované kandidátní listině ve volbách do zastupitelstva obce Přestanov, k jejíž registraci došlo dne 22. 8. 2014.

Totíž právě pro kandidáty, jakož i pro volební strany, za něž tito kandidují, se podle ust. § 40 odst. 4 věty první a druhé volebního zákona sčítají hlasy při zjišťování výsledků voleb do zastupitelstva obce, přičemž počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi její kandidáti. Při sčítání hlasů se pak nepřihlíží pouze k hlasům odevzdaným pro kandidáty, kteří se kandidatury písemně vzdali do 48 hodin před zahájením voleb nebo jejichž kandidatura byla písemně odvolána v téže době zmocněncem politické strany, politického hnutí nebo jejich koalicí, přičemž takové prohlášení je nutné doručit příslušnému registračnímu úřadu [§ 24 odst. 1, odst. 2, odst. 3, odst. 5 věty první a § 40 odst. 5 písm. d) volebního zákona]. V takovém případě registrační úřad podle ust. § 24 odst. 5 věty druhé volebního zákona zajistí zveřejnění prohlášení o vzdání se nebo odvolání kandidatury ve všech volebních místnostech na území obce, pokud je obdrží do 48 hodin před zahájením voleb do zastupitelstva obce.

V nyní projednávané věci se však M. H. kandidatury nevzdal. V ust. § 24 odst. 1 a 2 volebního zákona přitom nejsou obsaženy žádné podmínky, při jejichž splnění by k odvolání nebo vyškrtnutí kandidáta muselo dojít. Za dané situace tedy volební orgán nepochybil, když při zjišťování výsledků voleb do zastupitelstva obce přihlížel i k platným hlasům odevzdaným pro zesnulého kandidáta a ty pak započítal do celkového počtu hlasů odevzdaných pro volební stranu, za níž kandidoval.

Nepřihlížení k hlasům odevzdaným pro kandidáta, který po registraci kandidátní listiny volební strany, za níž kandidoval, přestal být volitelný do zastupitelstva obce, pak nelze dovodit ani analogickým použitím zmíněných ust. § 24 odst. 5 věty první a § 40 odst. 5 písm. d) volebního zákona, které se vztahují na případy vzdání se kandidatury nebo jejího odvolání. Pomínutí hlasů odevzdaného pro jednotlivého kandidáta totiž má vliv na celkový počet mandátů přidělených nejenom volební straně, za níž tento kandidát kandidoval, nýbrž i na počet mandátů získaných ostatními volebními stranami, takže ovlivňuje výsledky voleb do zastupitelstva obce. Navíc tyto volby se ve smyslu ust. § 2 volebního zákona konají podle zásad poměrného zastoupení, takže u nich jde v první řadě o zjištění počtu mandátů přidělených volebním stranám a teprve v druhé řadě o přikázání těchto mandátů jejich jednotlivým kandidátům. Vedle toho navíc volební zákon oproti případům vzdání se kandidatury a jejího odvolání nestanoví registračnímu úřadu povinnost zajistit zveřejnění údaje o ztrátě volitelnosti určitého kandidáta ve všech volebních místnostech na území obce, jak chybně namítal navrhovatel, nehledě na to, že by volební orgán vždy neměl možnost takový údaj zjistit. Konečně pak připuštění možnosti nezapočítat hlasy odevzdané pro kandidáta, který přestal být volitelný, by mohlo zpochybnit výsledky voleb i v těch případech, kdyby takový kandidát pozbyl volitelnosti těsně před volbami nebo v krajním případě i v den voleb. Takové důsledky však zákonodárce nepochybně nezamýšlel, což vyplývá i ze

skutečnosti, že nepřihlížení k hlasům umožnil pouze v transparentních a nezpochybnitelných případech, tedy u těch kandidátů, u nichž prohlášení o vzdání se kandidatury nebo její odvolání bylo učiněno písemně do 48 hodin před zahájením voleb a doručeno příslušnému registračnímu úřadu. Ze všech těchto důvodů nelze použít analogie či rozšiřujícího výkladu a za jejich pomoci rozšiřovat počet případů nepřihlížení k hlasům odevzdaným pro jednotlivé kandidáty oproti jejich taxativnímu výčtu zakotveného ve zmíněných ustanoveních volebního zákona. Proto soud ohledně této právní otázky zaujal odlišný názor oproti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 11. 2006, č. j. 22 Ca 411/2006 - 18, který je dostupný na www.nssoud.cz, v němž možnost analogického použití ust. § 24 odst. 5 volebního zákona i na případ ztráty volitelnosti kandidáta po registraci kandidátní listiny připuštěna byla. Soud tak setrval na svém dosavadním judikovaném názoru prezentovaném již dříve v usnesení ze dne 16. 11. 2006, č. j. 15 Ca 238/2006 - 19, který je dostupný na www.nssoud.cz.

Lze tedy shrnout, že při zjišťování výsledků voleb do zastupitelstva obce se přihlíží i k platným hlasům odevzdaným pro kandidáta, který po registraci kandidátní listiny přestal být volitelný ve smyslu ust. § 5 odst. 1 volebního zákona. Takové hlasy se pak započtou do celkového počtu hlasů odevzdaných pro volební stranu, za kterou tento kandidát kandiduje. Pokud je uvedený kandidát do zastupitelstva obce zvolen, dojde kvůli ztrátě volitelnosti v souladu s ust. § 55 odst. 3 písm. b) volebního zákona k zániku jeho mandátu, který vysloví zastupitelstvo obce. Z tohoto důvodu soud neakceptoval požadavky navrhovatele v tom směru, aby nebylo přihlíženo k hlasům odevzdaným pro zesnulého M. H., dále aby byl snížen počet kandidátů volební strany SNK Evropská demokracie či aby případně soud rozhodl o vyškrtnutí celé kandidátní listiny volební strany SNK Evropská demokracie a aby byly přepočítány odevzdané hlasy v předmětných volbách.

Dále soud uvádí, že navrhovatel naprosto nekonkrétně a nepodloženě tvrdil, že při vlastním sčítání odevzdaných hlasů v předmětných volbách došlo ze strany okrskové volební komise k pochybení, které ovlivnilo výsledek voleb, když údajně při sčítání hlasů bylo přihlíženo k preferenčním hlasům ve volené straně tak, že preferenční hlas voleného kandidáta byl spočítán a ještě byl započítán hlas za stranu, takže jeden volič tímto sčítáním hlasů dal dva hlasy jednomu kandidátovi na jednom hlasovacím lístku. K tomu soud uvádí, že nic takového z volební dokumentace nezjistil včetně porovnání počtu odevzdaných hlasovacích lístků a počtu hlasů jednotlivých kandidátů, přičemž již další účastník ad 1) trefně poznamenal v písemném vyjádření k návrhu, že navrhovatel měl v okrskové volební komisi svého zástupce, a to Z. V., která se výpočtu hlasování zúčastnila a jako správný jej podepsala. Této zástupkyni přitom nic nebránilo v tom, aby na údajně chybný způsob počítání hlasů ostatní členy okrskové volební komise upozornila a domáhala se nápravy. Dotyčná členka okrskové volební komise ovšem nic proti neregulérnosti sčítání hlasů nenamítala. Natož aby se domáhala zjednáání nápravy, jak vyplývá ze zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce Přestanov ze dne 11. 10. 2014. Navrhovatel by měl mít na paměti, že v rámci volebního soudnictví lze přepočítat hlasy jen ve výjimečných případech, jak je konstantně judikováno správními soudy včetně Nejvyššího správního soudu (k tomu srov. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2010, č. j. 44 A 105/2010 - 58, které je publikováno ve Sbírce Nejvyššího správního soudu pod č. 2270/2011 a také na www.nssoud.cz, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006 - 1, které je dostupné na www.nssoud.cz). Z tohoto důvodu soud neakceptoval požadavek navrhovatele, aby soud přepočítal odevzdané hlasy v předmětných volbách v důsledku údajně chybného sčítání hlasů okrskovou volební komisí.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud dospěl k závěru, že nebyly splněny předpoklady pro vyslovení neplatnosti voleb či hlasování do zastupitelstva obce Přestanov, a proto návrh výroky I. a II. tohoto usnesení zamítl.

Současně soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle ust. § 93 odst. 4 s. ř. s. v soudnictví ve věcech volebních takové právo účastníkům nepřísluší.

O návrhu pak v souladu s ust. § 90 odst. 3 s. ř. s. rozhodl usnesením ve dvacetidenní lhůtě od jeho doručení bez nařízení jednání, neboť všechny potřebné skutečnosti bylo možné zjistit z předložené volební dokumentace, takže již nebylo zapotřebí provádět další dokazování výslechy účastníků či svědků.

Na závěr soud pro úplnost podotýká, že jednání stoupenců volební strany SNK Evropští demokraté po volbách, na které navrhovatel poukazoval ve své replice, nemůže mít z logiky věci žádný vliv na zákonnost průběhu voleb či hlasování. Tyto námitky vyhodnotil soud jako zcela nemístné, a proto se jimi vůbec nezabýval.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** podle ust. § 104 odst. 1 s. ř. s. věta před středníkem opravné prostředky přípustné.

Usnesení nabývá právní moci podle ust. § 93 odst. 5 s. ř. s. dnem vyvěšení na úřední desce soudu.

V Ústí nad Labem dne 10. listopadu 2014

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová